

van de notaris

Zuinigheid met vlijt bouwt huizen als kastelen

Mr. Jeroen te Lindert (39) is notaris te Doesburg. In zijn vrije tijd is hij zanger/pianist in een 'jaren 50 rock-'n-rollband'. Met echtgenote en dochter van 11 woont hij in Voor-Drempt.

Mijn grootvader was een zuinig man. Een vakantie zat er niet in en de totaal verroeste broodtrommel kon nog best een aantal jaartjes mee. Met een gulden hier en een rijksdaalder daar, wist hij op die manier een mooi appeltje voor de dorst te vergaren.

Aan dit appeltje kwam hij echter nooit toe omdat hij nogal vroeg en onverwachts overleed.

Mijn grootmoeder woonde nog een tijdje bij ons in en verhuisde daarna naar een zorgcentrum alwaar de eigen bijdrage nog afhankelijk was van het eigen vermogen. Op deze manier werd het appeltje al snel met klokhuis en al opgesoupeerd. Haar buurman, met als bezit enkel nog zijn broze gestel als bewijs van een losbandig leven, kreeg echter exact dezelfde zorg. Een vaak voorkomende situatie die veel mensen op zijn minst onrechtvaardig voorkwam.

In het notariaat was er in die jaren flink werk aan de winkel. Bestaande testamenten werden massaal aangevuld met de bepaling dat de kindsdelen ook opeisbaar werden in het geval de langstlevende in een verzorgingstehuis terecht zou komen en daarbij het eigen vermogen zou moeten opeten. Ook werden allerlei constructies bedacht zoals het bij leven overdragen van de eigen woning aan de kinderen, het doen van schenkingen op papier etc. Ik hoor het David Attenborough zo zeggen: Homo Sapiens toont sinds de ontdekking van het vuur haar grootste creativiteit vooral in tijden van oorlog, maar nimmer meer dan in haar fiscale ontwijkgedrag.

In 1996 is de vorenbedoelde vermogenstoets afgeschaft. Aangezien echter de wetgever niet altijd even consequent is en wetgeving verre van definitief, zijn we deze bepaling sindsdien altijd blijven opnemen in de testamenten. En zowaar, deze komen ons nu bijzonder van pas. Sinds 1 januari 2013 is er op dit punt namelijk nogal het een en ander veranderd in de wetgeving. En in mijn ogen vrijwel geruisloos. Terwijl in 2012 zelfs Kamervragen werden gesteld over de opwinding die was ontstaan over het feit dat een spies van kip een kipspies heet en een spies van soja dus een sojaspies moet heten en geen kipspies, heb ik over de eigen bijdrageplicht nog geen grote menigten op de barricaden gezien.

De eigen bijdrageplicht in de zorg (op grond van de AWBZ of de Wmo) was en is niet afhankelijk van het vermogen, maar van het inkomen. Dit inkomen wordt vanaf 1 januari jl. echter verhoogd met 12% over het vermogen in Box 3 voor zover dit de vrijstelling van ca. € 21.000,- per persoon te boven gaat. Als langstlevende ouder in een verzorgingstehuis betaalt u al snel de 'hoge bijdrage', zijnde maximaal € 2.189,20 per maand. Voor de berekening van uw eigen bijdrage verwijs ik u naar www.hetcak.nl.

Stel: moeder heeft na het overlijden van vader de woning verkocht. Hierdoor heeft moeder op dit moment een bedrag van € 250.000,- op haar spaarrekening. Nu zij verhuist naar een zorginstelling wordt aan haar AOW'tje een inkomen toegevoegd van 12% over dit spaargeld, hetgeen al snel zo'n € 1.400,- per maand(!) meer kost dan vorig jaar. De eerste mensen hebben zich inmiddels al gemeld om over te gaan tot het opeisen van de kindsdelen. Het zou mij niet verbazen als het aloude ontwijkgedrag opnieuw massaal de kop opsteekt en de overheid daardoor haar gestelde doel van circa 200 miljoen aan opbrengst niet gaat halen.

Tip van de notaris

Het knelpunt zit 'm natuurlijk in het Box-3 spaarvermogen, dus ik zou u gewoon kunnen verwijzen naar: www.hollandcasino.nl.

Andere opties: Zorg in ieder geval dat ouders een passend testament hebben, met daarin opgenomen de bepaling dat de kindsdelen opeisbaar gemaakt kunnen worden indien de langstlevende ouder voor zorg een vermogensafhankelijke bijdrage dient te betalen. Kijk daarnaast of het mogelijk is het vermogen te laten dalen door bijvoorbeeld schenkingen te doen. Waarbij, als het schenkingen op papier aan de kinderen betreft, ook deze net als in bovengemeld geval opeisbaar gemaakt kunnen worden. Mocht het al zover zijn dat de langstlevende ouder deze verhoogde eigen bijdrage moet betalen, bekijk dan of er misschien nog iets gedaan kan worden met het vermogen van deze ouder, bijvoorbeeld via de vorderingen van de kinderen uit het overlijden van de eerder overleden ouder. Aangezien men voor het vermogen kijkt naar de situatie van twee jaar daarvoor kunt u hiermee niet vroeg genoeg beginnen!

